

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

Pôstna večiereň 5

2 M 9, 1-7

Hospodin riekol Mojžišovi: Chod' k faraónovi a povedz mu: Takto hovorí Hospodin, Boh Hebrejcov: prepust' môj ľud, nech mi slúži. Ak sa predsa zdráhaš prepustiť ho a budeš ho ešte zdržiavať ajhľa ruka Hospodinova ako veľmi ťažký mor príde na tvoje stáda, ktoré sú na poli, na kone, osly, ťavy, rožný statok a na ovce. Hospodin urobí rozdiel medzi stádom Izraelitov a medzi stádom Egyptanov a neuhynie nič z toho, čo patrí Izraelitom. Hospodin stanovil lehotu a riekol: Zajtra Hospodin urobí túto vec v krajine. A Hospodin to na druhý deň urobil, takže pohynulo všetko stádo Egyptanov. Ale zo stáda Izraelitov neuhynulo nič, ani jeden kus. I poslal tam faraón a hľa, zo stáda Izraelitov neuhynul ani jeden kus. I zatvrdlo faraónov srdce a ľud neprepustil.

Bratia a sestry

Štyri rany spustošili Egypt, napriek tomu faraón zostal neoblomný a zaprisahal sa, že izraelský národ nepustí na slobodu. Preto prichádza ďalšia, v poradí 5. rana, ktorá predstavuje mor dobytka. Mojžiš hovorí faraónovi: *Ruka Hospodinova ako veľmi ťažký mor príde na tvoje stáda, ktoré sú na poli, na kone, osly, ťavy, rožný statok a na ovce. Hospodin urobí rozdiel medzi stádom Izraelitov a medzi stádom Egyptanov a neuhynie nič z toho, čo patrí Izraelitom (3-4 v.).*

Z priebehu tejto piatej egyptskej rany si mohol faraón uvedomiť, že za všetkým stojí Boh Izraelitov – Hospodin. Nie je vo faraónovej moci aby ho ovládol, aj keď sám sa v egyptskom náboženstve považoval za stelesnenie boha. Dokonca ani jeho čarodejníci a zaklínači nemali nad týmto Bohom žiadnu moc. Už pri predchádzajúcej rane drobnom bodavom hmyze si mohli uvedomiť, že pokiaľ Egypt bol postihnutý týmito komármi, Izraeliti žijúci v krajine Góšen mali pokoj. Teraz si to mohol uvedomiť znovu, že pokiaľ dobytok v Egypte podochol, Izraelitom v provincii Góšen zostali ich stáda nedotknuté.

Počuli sme, že Hospodin dokonca stanovil termín, kedy sa má táto rana odohrať: ZAJTRA. *Hospodin stanovil lehotu a riekol: Zajtra Hospodin urobí túto vec v krajine (5. v.).* To slovíčko ZAJTRA hovorí o Božej milosti. Faraón si tieto všetky súvislosti mohol dať dohromady. Mohol sa ešte kajať pred Hospodinom. Mohol nariadiť prepustenie Izraelitov z Egypta. Lenže faraón nič také neurobil. Keďže prišiel zajtrajší deň a všetko skutočne podľa toho ako hovoril Mojžiš pohynulo, faraón si nechal zistiť, čo sa stalo s dobytkom Izraelitov žijúcich v provincii Góšen. *I poslal ta faraón svojich služobníkov a hľa, zo stáda Izraelitov neuhynul ani jeden kus (7. v.).* Skutočne sa presvedčil, že sa všetko stalo tak, ako to prostredníctvom Mojžiša povedal Hospodin. Napriek tomu Izraelitov z Egypta neprepustil.

Bratia a sestry, neviem či ste sa niekedy hlbšie zamýšľali nad skutočnosťou, prečo Boh oddelil Izraelitov žijúcich v Egypte od samotných Egyptanov. Izraelitov sa pohromy nedotkli, ale Egyptanov áno. Krásne si to môžeme uvedomiť aj pri tejto dnešnej piatej rane egyptskej.

Počas tejto rany pohynuli aj egyptské býky. Nám by to na prvé počutie nepripadalo nijako zvláštne, ale býky boli posvätným zvieratom egyptského boha Ptah a nazývali sa Apisom. V Egypte bol býk uctievaný ako symbol plodnosti. Tento posvätný býk Apis bol považovaný za pozemské vtelenie boha

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

Ptaha, skrátka bol jeho pozemským zvierateľom. Bol bohom nielen na tomto svete, ale aj na svete druhom, kam sa dostal po svojej smrti.

Apis bol vždy iba jeden. Bol to osobitne vybraný býk o ktorom Egypťania verili, že sa v ňom zjavil boh. On si dokonca aj žil ako boh, v areáli chrámu boha Ptaha, ktorý sa nachádzal v Meneferi. Tu mal vyčlenený svoj okrskok. Tam mal svoju svätú stajňu, v ktorej žil. Okolo nej stáli stajne kráv, ktoré tvorili jeho hárem. Ďalej tam boli umiestnené stajne teliat, ktoré splodil. Osobitne tam bola postavená aj stajňa jeho matky. Pred týmto komplexom stálo stĺporadie okrášlené rôznymi umeleckými dielami. Stajňa v ktorej žil, mala dve brány. Východnou vychádzal v určených hodinách na dvorec, aby sa verejne ukazoval svojim uctievaťelom. Západnou ho odnášali po smrti na pohreb. Podľa dochovaných správ mal Apis iba dve povinnosti. Prvá spočívala v tom, že na jar sa prešiel v sprievode kráľa a kňazov po poliach, aby im zabezpečil plodnosť. Táto udalosť sa volala „Apisov výbeh.“ Druhou jeho povinnosťou bolo, aby sa pri verejnom predvádzaní nejako prejavil. Mohlo to byť napríklad bučanie, alebo zafrkanie. Na základe toho egyptskí kňazi vykonávali veštby. Zato sa o neho kňazi láskavo starali. Nosili mu posvätnú žranicu, udržiavali v čistote jeho posvätné telo, odnášali jeho posvätné výkaly. V jeho mene prijímali aj obetné dary, ktoré mu prinášali zbožní veriaci z celého Egypta a tiež samozrejme finančné odmeny za veštby.

Teraz si bratia a sestry predstavte, že prišla piata egyptská rana. Počas tejto rany pohynul všetok dobytok v Egypte. Zahynul aj tento posvätný býk Apis, patriaci bohovi Ptah. Mnohí Egypťania sa mohli pýtať: Je tento náš boh skutočne pravý? Je tento posvätný býk skutočne posvätný, keď zomrel na mor rovnako ako všetok dobytok Egypta? Je hodný našej úcty? Môže nám na jar opäť priniesť úrodu na naše polia?

Takéto otázky skutočne mohli začať kolovať v mysliach Egypťanov, rovnako ako v mysli faraóna. Preto poslal svojich služobníkov zistiť, či skutočne bol Izraelský dobytok uchránený. Stalo sa presne tak, z izraelských stád dobytká nezahynul ani jeden kus. Hospodin spravil jasný rozdiel medzi svojím ľudom a medzi Egypťanmi, ktorí boli pohania. Boh vždy v rôznych situáciách ukazuje, že svoj ľud miluje a nenávidí modlárstvo s cudzími bohmi. Preto je žiarlivý aj na nás, keď sa zaplietame v živote s takými vecami, ktoré stavíme v živote vyššie nad Pána Boha. Uctievanie iných bohov neobišlo ani Boží vyvolený národ, preto v prvom rade im neskôr priniesol Mojžiš zo Sinaja Božie prikázanie. Prvé z nich znie: Ja som Hospodin tvoj Boh, nebudeš mať iných bohov okrem mňa.“ Keď však schádzal z hory, Izraeliti si urobili zlaté teľa, okolo ktorého tancovali a modlili sa k nemu. Je celkom pravdepodobné, že si spravili napodobeninu už spomenutého boha Apisa. Akú mali krátku pamäť. Veď si dobre museli pamätať, čo urobil Hospodin počas piatej rany v Egypte. Ako uchránil ich stáda dobytká a Egyptské stáda zničil. Dokonca zahynul aj egyptský posvätný býk Apis. Napriek tomu si spravili jeho napodobeninu, okolo ktorej tancovali a ktorej sa klaňali. Budme vždy drahí veriaci v strehu, aby sme skutočne nezabúdali na to, čo je za nami. Pretože z histórie sa máme poučiť a do budúcnosti vlastné chyby neopakovať.

Faraón Izraelitov napriek všetkému neprepustil. Pán Boh sa aj prostredníctvom desiatich egyptských rán chcel ukázať ako mocný Boh v histórii svojho ľudu, pretože tieto udalosti si budú pripomínať stáročia, až tisícročia od priebehu týchto udalostí. Rozdiel medzi egyptskými božstvami a živým Bohom Izraela tatko musí byť jasne viditeľný. Medzi pohanskými bohmi a vierou vo Všemohúceho

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

Boha Hospodina je zásadný rozdiel. Pán Boh sa zjavuje ako exkluzívny. On je jediný a ako taký chce byť aj uctievaný. On chce byť pravou motiváciou nášho života.

AMEN